

‘De schoonheid der dingen ligt in de geest die haar aanschouwt’

Verlag van de excursie naar het pinetum ‘Ter Borgh’ te Anloo op 12 mei 2012

Na de ochtendbijeenkomst van de NDV op zaterdag 12 mei in de tuin van Jan Loots en Stijnje Veendorp bij Vlagtwedde vertrokken we voor de middag naar het Pinetum ‘Ter Borgh’ te Anloo.

Het Pinetum

De boswachterij waarin het pinetum ligt, behoorde vroeger toe aan de houtvestersfamilie Everts. De heer Everhard Everts, de laatste telg uit het familiebedrijf, bracht begin jaren vijftig van de vorige eeuw met bosbouwcollega’s een bezoek aan pinetum Blijdenstein in Hilversum. Daar raakte hij geïnspireerd en vertelde de toenmalige hortulanus van Blijdenstein, Ger Bootsman, dat hij zo iets graag wilde realiseren in Anloo. Deze ging daarop in en besloot samen met de heer Everts een ontwerpplan op te stellen. In 1953 stichtte de heer Everts daarop het pinetum tussen Anloo en Eext aan de zuidkant van Boswachterij Anloo door een coniferencollectie aan te planten naar het ontwerp van Ger Bootsman.

Na het overlijden van de heer Everts ging het beheer van het landgoed grotendeels

over aan Staatsbosbeheer. Het pinetum had hij toen al overgedragen aan een stichting. Deze stichting, bestaande uit een aantal betrokken particulieren, zet zich tot op de dag van vandaag in voor het behoud van de collectie. Deze telt momenteel ongeveer 500 coniferen. De meeste coniferen die in het pinetum staan, zijn in 1954 aangeplant. Jongere exemplaren dateren onder meer uit 1993 toen het pinetum nog is uitgebreid.

De excursie

We konden de auto’s kwijt op een kleine parkeerplaats langs de Anderenseweg. Na een wandeling van 1 kilometer bereikten we het pinetum waar we werden opgewacht door leden van het stichtingsbestuur. Na een korte inleiding over de ontstaansgeschiedenis en de mensen die als inspirator in 1953 een rol hadden gespeeld bij de oprichting, gingen we snel op pad.

Loop je het pinetum in dan ontvouwt zich een heideachtig landschap waarin de bomen en struiken zijn aangeplant. De bomen en struiken zijn zeer variabel in grootte en ouderdom. Enkele van de grootste vormen

de zogenaamde 'markante bomen' zoals een *Calocedrus decurrens* direct rechts naast de ingang. Deze 'markante bomen' zijn voorzien van paaltjes met een gele kop en zijn met beschrijving en een verspreidingskaartje terug te vinden en eventueel voor een wandeling af te drukken vanaf de website van de stichting. Voor het overige zijn ook nagenoeg alle bomen voorzien van naambordjes met zowel de wetenschappelijke als de Nederlandse naam. Ook de cultuurvariëteiten met allerlei opmerkelijke kleuren en vormen zijn ruim vertegenwoordigd. Zo zag ik een prachtig exemplaar van *Chamaecyparis lawsoniana* 'Maes', een slanke kegelvormige gele dwergcypres. De eveneens gele cultivar 'Spiegelenberg' van dezelfde soort kende ik nog niet en kon ik ook zo gauw in de literatuur niet terug vinden. Toch blijkt deze op het internet gemakkelijk te vinden en is hij in de handel ook redelijk ingeburgerd. Een reusachtige Hemlockspar, *Tsuga heterophylla*, stond ten tijde van de excursie ook nog in de belangstelling als 'Boom van de maand'. Iets verderop zagen we *Podocarpus nivalis* die helaas de afgelopen

300 m gelopen, nog 700 m te gaan ...

Foto: René Bons

winter behoorlijk te lijden had gehad van de late en onverwacht strenge vorstperiode. Ook een exemplaar van *Torreya californica* had een zwaar seizoen achter de rug maar liep toch weer dankbaar uit. De boom heeft opvallend grove lang puntige bladen in twee rijen, stijver en stekeliger dan die van *Taxus* en *Cephalotaxus*, maar fijner dan bij de *Cunninghamia*. Het kneuzen van de naalden geeft uitsluitel bij deze 'California Nutmeg-yew'. Een doordringende citrusachtige geur van de vluchtige harsolie is onmiskenbaar. Verder lopend zagen we onder de veelheid van soorten en cultivars ook een prachtig exemplaar van *Pinus strobus* 'Minima', een dwergvorm met kortere, alzijdig afstaande naalden, op dat moment vól met rechtopstaande aren met mannelijke bloemen.

Ik wil nog twee soorten onder de aandacht brengen die ik bijzonder mooi vond en waarbij je je afvraagt waarom ze niet meer aangeboden worden in de handel. Eerst stuitte we op een imposant exemplaar van *Chamaecyparis lawsoniana* 'Imbricata Pendula' met lange, draadvormig neerhangende twijgen. Daar stond hij, zo'n acht tot tien meter hoog, schat ik, als een soort van groene zomerse stortbui tussen de andere coniferen. Ook de

Koreaanse levensboom, *Thuja koraiensis*, trok in het bijzonder mijn aandacht. De twijgen zijn donkergroen van boven, maar de onderzijde is echt opvallend zilverwit van kleur. Een enorm contrast!

Het pinetum herbergt een verbazend veelzijdige collectie. Dat vraagt enorm veel aandacht. Voor een particuliere stichting is dat een hele opgave. De stichting doet dan ook een appèl op de bezoekers om hun betrokkenheid en waardering te tonen met een

Chamaecyparis lawsoniana 'Imbricata Pendula'

Foto: René Bons

gift. Bezoekers hebben vrij toegang en men hoopt met vrijwillige bijdragen voldoende financiën bijeen te krijgen om het onderhoud voor nu en in de toekomst veilig te stellen. Nieuwe donateurs krijgen gratis een gidsje toegestuurd met daarin de namen en een omschrijving van alle aanwezige coniferen in het pinetum. Ik kan iedereen aanraden de website van de stichting te bezoeken voor meer informatie.

Contactgegevens van de Stichting Pinetum 'Ter Borgh' te Anloo: Weth. I. Hutstraat 97, 9351 RC Leek, www.pinetumanloo.nl
Rabobank Annen, rekeningnr. 30.29.06.363

□

